

Consiliul Comunal
Bahmut

Primăria comunei
Bahmut

Asociația Femeilor
pentru Protecția
Mediului și Dezvoltare
Durabilă

APROBATĂ

prin decizia

Consiliului Comunal Bahmut

nr. **07/05** din **23 septembrie 2016**

(L. Ș.)

Strategia

de Dezvoltare Durabilă

a comunei Bahmut, raionul Călărași

pentru perioada anilor 2017-2027

Document realizat în cadrul Proiectului “CIVIC - Cetățeni Implicați în Viața Întregii Comunități” realizat de Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltarea Durabilă, cu suportul Fundației Est-Europene, din resursele acordate de Guvernul Suediei și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

AU CONTRIBUIT

Grupul de lucru din Consiliul Comunal Bahmut

Igor Godea	Primarul comunei Bahmut
Galina Zemlinski	Consilier
Alexei Moscaliuc	Consilier
Ion Budoianu	Consilier
Serghei Bulat	Consilier
Svetlana Bădărău	Consilier
Liuba Bădărău	Consilier/Secretar
Parascovia Balan	Inginer Cadastral
Nina Bodrug	Contabil/șef

Echipa de consultanți AFPMDD

Ioana Bobîna	Director de proiect
Alecu Reniță	Expert în Dezvoltare Durabilă
Victoria Reșetnic	Expert în economie și finanțe
Ana Mustață	Expert AFPMDD

Grupul de Inițiativă Cetățenească

Maria Ciorchină	Lider GIC
Ecaterina Chiciuc	membru GIC
Valentina Cebotaru	membru GIC
Svetlana Cemurtan	membru GIC
Vasile Ralea	membru GIC
Arseni Bădărău	membru GIC
Angela Bulimaga	membru GIC
Valentina Zemlinski	voluntar/membri GIC
Anastasia Chiciuc	voluntar/membri
Ana-Maria Țurcanu	voluntar/membri
Alexandrina Zemlinski	voluntar/membri
Maricica Chiciuc	voluntar/membri

CUPRINS

INTRODUCERE	4
SUMAR	5
DATE GENERALE	6
PARTEA I. EVALUAREA POTENȚIALULUI LOCAL ȘI PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE.....	8
1 POTENȚIALUL SOCIO-UMAN	9
1.1 Resursele umane	9
1.2 Infrastructura socială	11
1.3 Infrastructura tehnico-edilitară.....	11
1.4 Concluzii	12
2 ECONOMIA LOCALĂ	12
2.1 Resurse funciare	13
2.2 Sectorul agricol	13
2.3 Servicii	15
2.4 Concluzii	15
3 STAREA MEDIULUI AMBIANT	15
3.1 Resurse naturale	15
3.2 Salubritatea localității	17
3.3 Concluzii	17
4 ADMINISTRAȚIA LOCALĂ ȘI SOCIETATEA CIVILĂ	18
4.1 Cadrul instituțional	19
4.2 Managementul Autorităților Publice.....	19
4.3 Finanțe publice	20
4.4 Concluzii	22
5 ANALIZA SWOT.....	23
PARTEA II. STRATEGIA DE DEZVOLTARE	25
6 CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI.....	27
6.1 Viziunea strategică.....	26
6.2 Obiective strategice.....	26
6.3 Obiective specifice.....	26
7 IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI	31
7.1 Etapele de implementare.....	31
7.2 Monitorizarea Strategiei.....	32
7.3 Riscuri în implementare	32
8 PLANUL DE ACȚIUNI PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI	34
9 Bibliografie.....	41

INTRODUCERE

Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Bahmut este realizată în cadrul proiectului “CIVIC - Cetățeni Implicați în Viața Întregii Comunități” coordonat de Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltarea Durabilă, cu suportul Fundației Est-Europene, din resursele acordate de Guvernul Suediei și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

Scopul general al proiectului este mobilizarea cetățenilor din comuna Bahmut, r-l Călărași la identificarea, analiza și soluționarea problemelor comunității, elaborarea strategiei de dezvoltare durabilă a localității și planificare comunitară.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a fost elaborată de Grupul de lucru pentru elaborarea strategiei din cadrul Consiliului Comunal și a primăriei creat în etapa inițială a proiectului cu asistența din partea echipei de consultanți ai Asociației Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltare Durabilă (AFPMD) și a Grupului de Inițiativă Cetățenească creat în cadrul implementării proiectului.

În cadrul elaborării strategiei de dezvoltare au fost realizate următoarele activități: (a) chestionarea funcționarilor Primăriei și a membrilor Consiliului Comunal în legătură cu necesitatea elaborării unei Strategii de Dezvoltare Durabilă a comunei pe termen lung și a unui Plan de Activități pentru perioada imediat următoare; (b) chestionarea populației din comună în vederea elaborării strategiei locale de dezvoltare pentru perioada 2017 – 2027, identificarea problemelor și a soluțiilor pentru rezolvarea lor; (c) colectarea datelor statistice privind dezvoltarea economică și socială a comunei, a resurselor naturale și a stării mediului ambiant; (d) evaluarea, analiza și elaborarea recomandărilor privind dezvoltarea locală, (e) determinarea viziunii, misiunii, obiectivelor strategice de dezvoltare; (f) elaborarea și prioritizarea acțiunilor și a proiectelor pentru atingerea obiectivelor strategice.

Acest document este constituit din trei părți, partea **I** Evaluarea potențialului local și a priorităților de dezvoltare a comunei Bahmut, partea a **II-a** Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2017 – 2027 și partea a **III-a** Planul de activități pentru perioada 2017 - 2018.

Evaluarea potențialului local de dezvoltare descrie situația curentă de dezvoltare a comunității și se referă în mod deosebit la determinarea stării resurselor naturale, a resurselor financiare, a situației demografice, a infrastructurii sociale și de afaceri precum și a activităților autorităților publice locale. Scopul evaluării este de a stabili situația din comună în vederea elaborării strategiei de dezvoltare. Evaluarea este structurată pe cinci compartimente: (i) potențialul socio-uman; (ii) economia locală; (iii) starea mediului ambiant; (iv) administrația publică locală și finalizează cu (v) analiza SWOT care stă la baza elaborării strategiei de dezvoltare a localității.

Strategia de dezvoltare conține patru capitole: (i) cadrul general al strategiei și componentele strategiei; (ii) implementarea și monitorizarea strategiei; (iii) planul de acțiuni pentru implementarea strategiei și (iv) propuneri de proiecte. Strategia de dezvoltare va sta la baza activității comunității în viitorii **10** ani în scopul dezvoltării socio-economice pentru îmbunătățirea calității vieții în comunitate. Unitatea de Implementare a Strategiei (UIS) și comunitatea vor fi responsabile în viitor pentru actualizarea, monitorizarea și evaluarea acțiunilor.

Beneficiarii Strategiei sunt autoritățile publice locale, populația, precum și persoanele interesate în dezvoltarea locală.

SUMAR

Comuna Bahmut din raionul Călăraș are o suprafață totală de **16.76** kilometri pătrați, fiind cuprinsă într-un perimetru de **21.98** km. Din componența comunei fac parte **2** localități: Bahmut și Bahmut – stație de cale ferată. Suprafața totală a localităților din cadrul comunei alcătuiește aproximativ **1.97** kilometri pătrați. Satul Bahmut este așezat la poalele codrilor din zona de centru-vest a republicii, la o distanță de **25** km de orașul Călărași și la **70** km de Chișinău pe traseul internațional Iași, România – Chișinău, Republica Moldova.

Amplasarea comunei pe traseul internațional creează un șir de avantaje pentru comunitate, care în prezent nu sunt suficient folosite.

Potențialul uman al comunei constituie **2010** locuitori. Populația economic activă constituie aproximativ **1150** persoane sau circa **57,21%** din numărul total al locuitorilor. Predomină resurse de muncă în **agricultură**. Temporar sunt încadrate în câmpul muncii după hotarele Republicii Moldova aproximativ **110** persoane.

Infrastructura socială la capitolul cultură și sport are restanțe. În sat **biblioteca publică este amplasată în școală**, stadionul nu este amenajat, casa de cultură necesită reparație capitală, etc. Comuna Bahmut nu dispune de o infrastructură tehnico-edilitară dezvoltată: comuna nu are apeduct și canalizare; **gazificarea este parțială, de aceasta beneficiind doar instituțiile sociale (gimnaziul, gradinița, punctul medical) și câteva gospodării din preajma acestor instituții**; iluminarea stradală lipsește, etc. Aceste lipsuri creează obstacole atât pentru dezvoltarea afacerilor locale, cât și pentru populație. De asemenea, lipsește sistemul de salubritate și nu este autorizată gunoștea locală.

Economia locală. Conform estimărilor din **2015**, cca. **61** întreprinderi activează în prezent ca agenți economici înregistrați, dintre care **52** de gospodării țărănești și **9** unități economice (9 activează individual dintre care 1 SRL). În principal, întreprinderile individuale activează în domeniul prestării serviciilor. Suprafața totală a terenurilor constituie **1.528** ha., dintre care **457** ha sunt terenuri cu destinație agricolă; **247.09** ha - terenurile localității; **25,0** ha – terenuri arabile; **211** ha – terenurile fondului silvic; **44,0** ha - terenurile fondului apelor; **9** ha – terenurile fondului de rezervă; **166** ha - terenuri slab erodate, **133** ha-terenuri mediu erodate și **20** ha – puternic erodate; **2** ha – râpi și **24,38** ha - terenuri supuse alunecărilor de teren.

Starea **mediului ambiant** este poluată permanent de gunoștile neautorizate din sat. Apa din fântâni este dură, are un conținut sporit de săruri și de fluor. Albia râulețului Pojarna care parcurge centrul satului trebuie curățată și trebuie plantate fâșii forestiere pe malurile râulețului. Fondul forestier este afectat de defrișări neautorizate și de deșeuri menajere aruncate de localnici și **turiști**.

Administrația publică locală este reprezentată de un personal competent cu experiență în domeniu. Totuși, activitatea administrației publice este afectată de insuficiența implicării cetățenilor în rezolvarea problemelor comunitare. Totodată, imperfecțiunea legislației în vigoare nu abilitază structurile administrative cu pârghiile și resursele financiare necesare pentru influențarea dezvoltării locale. Transferurile de la **bugetul de stat** reprezintă sursa principală de finanțare a localității. Un punct slab este lipsa transparenței activității APL.

Strategia de dezvoltare. Comuna Bahmut și-a stabilit viziunea strategică și valorile pentru dezvoltarea de mai departe. Realizarea viziunii se va efectua prin obiectivele strategice propuse: **(i)** stimularea sectoarelor cu potențial de dezvoltare și creșterea competitivității economice, **(ii)**

dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale, **(iii)** dezvoltarea infrastructurii de bază, respectând standardele de mediu. Aceste obiective sunt realizate prin Planul de acțiuni pentru implementarea strategiei, plan ce cuprinde anii 2017-2027. Implementarea acțiunilor se va monitoriza constant de către unitatea de implementare a strategiei.

DATE GENERALE

Denumirea satului: Bahmut

Anul fondării: 1429

Poziția geografică: Comuna Bahmut este situată la poalele Codrilor la aproximativ 70 km de Chișinău, dacă e să mergi în direcția orașelului Ungheni și la 20 de km de Călărași.

Suprafața totală: 1528 ha

Numărul de locuitori: 2010 (la 01.01.2016)

- Bărbați – **47,5%**
- Femei – **52,5%**
- Copii până la 16 ani - **406**
- Tineri 16-30 ani - **333**
- Pensionari - **313**
- Invalizi -**115**

Rețeaua stradală: lungimea totală de circa **22** km

- Lungimea totală a drumurilor locale - **19** km

Adresa juridică: satul Bahmut, raionul Călărași, Republica Moldova, MD-4411, Tel. + (373 244) 45 236; www.bahmut.primarie.md

Primarul satului: Igor Godea

ISTORIA SATULUI BAHMUT

Prima atestare documentară a satului Bahmut datează din 3 iunie 1429, când Alexandru cel Bun dăruia lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion Vornic mai multe sate, printre care și Bahmatăuți.

Satul Bahmut s-a numit pe timpuri Pojarna și Horodiște, lucru menționat într-un document din anul 1858. Recensământul din 1774 înregistra la Bahmut 61 de gospodării țărănești.

La începutul secolului XIX, moșia satului cu 99 de gospodării și pădurea din zonă se aflau în proprietatea medelniceresei Elena Roset. În 1809 în sat a fost înălțată o biserică din lemn. Pentru că satul Bahmut era așezat la poalele Codrilor, localnicii întotdeauna au resimțit lipsa de pământ arabil. Mulți au părăsit satul, așezându-se cu traiul în alte zone ale Moldovei. În anul 1859 la Bahmut erau înregistrate 67 de gospodării cu 270 de bărbați și 237 femei. Moșia satului era stăpânită la acea dată de boierul Ciolac. După moartea acestuia moșia a intrat în stăpânirea Elisavetei Malițki. Odată cu construirea gării ferate, în 1873, lângă sat s-a construit stația de cale ferată, care realiza legătura cu celelalte localități ale Moldovei.

În anul 1887 boierul Vichentie Malschi ctitorește la Bahmut o biserică din piatră, dar și un conac boieresc, care până în 1983 a adăpostit școala din localitate. Monument istoric, conacul astăzi este în paragină și se distruge.

În anul 1923 populația satului număra 463 de bărbați și 470 de femei. În perioada sovietică, după foamete și deportări numărul populației a descrescut. În anul 1954 a fost închisă biserica din localitate. Timp de 38 de ani în incinta acesteia a fost amplasat un depozit, apoi un grajd. În 1992 biserica a fost redeschisă.

În prezent în Bahmut sunt înregistrați cca. **61** de agenți economici, dintre care **52** de gospodării țărănești și 9 unități. Șeptelul de animale în sectorul privat numără 80 de bovine, 60 de caprine și 3500 de păsări. Instituțiile publice/sociale amplasate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, 2 oficii ale medicilor de familie, casa de cultură, muzeul sătesc și biblioteca. În sat funcționează 6 magazine: 3 în sat și 3 în gara. În localitate sunt 680 de edificii locative.

Veniturile bugetului local pentru anul 2015 au constituit **1781,8** mii lei, care includ impozite și taxe locale, transferuri de la bugetul de stat și defalcări de la bugetul de stat. Cheltuielile publice au fost efectuate pentru finanțarea activității instituțiilor de învățământ, de ocrotire a sănătății, întreținerea organelor administrative și alte activități.

PARTEA I
EVALUAREA POTENȚIALULUI LOCAL
ȘI PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE A COMUNEI BAHMUT

1 POTENȚIALUL SOCIO-UMAN

1.1 RESURSELE UMANE

La 01 ianuarie 2016, comuna Bahmut număra cca **2010 de** locuitori. Din totalul populației, **52,5 %** sunt femei, **47,5%** sunt bărbați. Persoanele în vârstă reprezintă **15,6 %** din populația totală. Prin urmare, din punct de vedere demografic, majoritatea persoanelor din sat sunt adulți și bătrâni. Densitatea populației este de **132** locuitori/1 km²

Un fenomen distructiv specific Republicii Moldova este **sărăcia**. În comuna Bahmut fenomenul sărăciei se manifestă destul de amplu. Conform informațiilor furnizate de primăria satului, fenomenul sărăciei afectează cca **85 %** din populația satului.

Numărul populației și dinamica 2014-2015

Tabelul 1-1

Indicatori	01.01.15	01.01.16	Creșterea, 2015/2014, pers
Populația, inclusiv:	2000	2010	10
bărbați	948	955	7
femei	1052	1055	3

Sursa: Primăria comunei Bahmut

Natalitatea este în descreștere. În anul 2015 s-au născut **11** copii. În comparație cu anul 2014 natalitatea a **scăzut** cu **5** copii. În anul 2014 au fost înregistrate **19** cazuri de deces. În ultimii 2 ani migrația oficială a populației este **950 de persoane**. În același timp a crescut considerabil numărul persoanelor plecate temporar peste hotare în scopul angajării în câmpul muncii. Numai în anul 2015 numărul acestora a constituit **125** persoane sau **11,36 %** din populația activă.

Mișcarea naturală a populației

Tabelul 1-2

Anii	Născuți	Decedați	Sporul natural	Migrația populației	Temporar plecați peste hotare
2014	23	19	4	115	145
2015	17	33	-20	125	210

Sursa: Primăria comunei Bahmut

Numărul populației cu vârsta cuprinsă între 15 și 60 de ani este de cca. **1257** persoane. Numărul copiilor până la 14 ani este de **375** copii, numărul populației ce depășește 60 de ani este de **360** cetățeni.

În localitate sunt înregistrate cca. **780** familii. În anul 2015 au fost înregistrate **9** căsătorii. Numărul curților în exploatare este de **680**. În sat sunt înregistrate sub construcțiile individuale cca. **680** loturi. La primărie au fost depuse **20** de cereri pentru acordarea locurilor de construcție a caselor.

Populația economic activă a comunei constituie aproximativ **1150** mii locuitori sau circa **57,21%** din numărul total al locuitorilor comunei. Aproximativ **210** persoane sunt încadrate temporar în câmpul muncii după hotarele Republicii Moldova.

În sfera socială și administrativ locală sunt angajate **27** persoane. În comerț și în prestarea serviciilor sunt angajate cca. **15** persoane, în producere - **1** persoană. La studii sunt antrenați cca. **65** de tineri. Resursele de muncă ocupate în agricultură predomină față de resursele din alte activități. Numărul persoanelor ocupate în gospodăria casnică este de **315** persoane. Faptul că majoritatea familiilor dispun de teren agricol nu permite înregistrarea persoanelor neangajate în șomaj, cu toate că veniturile lor sunt insuficiente.

Ocupația populației satului, la începutul anului 2016

Tabelul 1-3.

Indicatori	Persoane
Total populația:	
Populația în vârstă aptă de muncă	1150
La studii	65
Invalizi	115
Populația economică activă	1150
Plecați la muncă după hotare	210
Angajați în Chișinău, Călărași, alte localități	85
Angajați local, inclusiv în:	
sfera socială	58
administrația publică	12
comerț, servicii	15
producere	1
ocupați în gospodăria casnică	315

Sursa: Primăria comunei Bahmut

Numărul pensionarilor este în creștere și constituie **313** persoane. Numărul invalizilor constituie **115**, inclusiv invalizi din copilărie – **27** persoane. Numărul familiilor cu trei și mai mulți copii este de **32**.

1.2 INFRASTRUCTURA SOCIALĂ

Instituțiile educaționale ale comunei sunt reprezentate de grădinița de copii și gimnaziul cu clase primare și gimnaziale. Acesta dispune de **18** săli cu o capacitate de **460** locuri și este frecventată în prezent de **209** elevi.

Școala a fost construită în anul **1989**. Starea ei tehnică în prezent este satisfăcătoare, fiind necesară izolarea termică a clădirii, inclusiv schimbarea ferestrelor, a ușilor, a mobilierului școlar, etc.

Grădinița de copii dispune de **90** de locuri. În prezent este frecventată de **71** copii. Starea imobilului grădiniței este bună, fiind recent reparată. Ambele instituții dispun de sistem autonom de încălzire și apeduct, dar lipsește sistemul de canalizare. Spațiile pentru două grupe necesită reparații capitale.

În cadrul grădiniței sunt angajate **15** persoane, dintre care **3** educatori. La școală sunt angajate **32** de persoane, inclusiv **16** profesori.

Centrul de Sănătate cu **25** vizite/zi, are **4** funcționari dintre care **1** medic și **3** surori medicale. Centrul dispune de utilaj insuficient. În sat nu există farmacie.

Casa de **cultură** a satului, construită în anul **1887**, necesită reparație capitală. Sala festivă dispune de **180** de locuri. Clădirea casei de cultură nu dispune de rețele ingineresti. Din lipsa mijloacelor financiare clădirea nu este întreținută conform normelor.

Comuna Bahmut nu dispune de local separat pentru bibliotecă publică, cărțile fiind depozitate în gimnaziu. Deci, biblioteca funcționează în clădirea gimnaziului. Recent, a fost câștigat un proiect (novoteca) prin intermediul căruia în bibliotecă au fost instalate trei calculatoare performante și o imprimantă. De asemenea, există și conexiune la internet. Biblioteca publică necesită o clădire separată.

Sală sportivă se află în incinta Gimnaziului unde trebuie schimbată de urgență podeaua.

1.3 INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ

În Bahmut **drumurile** sunt într-o stare nesatisfăcătoare, cu excepția drumului Chișinău - Bahmut - Ungheni. Din lungimea totală de peste **19** km de drumuri, drumurile asfaltate constituie **2** km, iar cele acoperite cu pietriș – **2,5** km. Celelalte drumuri sunt drumuri de țară, practic folosite numai pe timp uscat.

Toți agenții economici și locuitorii satului sunt conectați la rețeaua de alimentare cu **energie electrică**, deservită de compania **ICS GNF Furnizare Energie SRL**.

Satul nu este conectat la rețelele centralizate de **alimentare cu apă**.

Este necesară construcția apeductului, a sistemului de canalizare pentru evacuarea apelor uzate de la consumatorii de apă potabilă, de la instituțiile sociale și stația de epurare.

În Bahmut sunt construite **680** de edificii locative, care se încălzesc cu lemne și cărbune.

Un proiect de viitor ar fi instalarea unei centrale locale de încălzire.

Sistemul de **gazificare** a satului cuprinde doar **1%** din gospodăriile date în exploatare. Practic alimentarea cu gaze combustibile nu este **rezolvată** pentru locuitorii satului. Totodată sistemul

prezintă o oportunitate considerabilă în dezvoltarea economică a localității.

Aprovizionarea cu **energie termică** a localității se efectuează individual. Clădirile gimnaziului, grădiniței, primăriei și centrului de sănătate din sat dispun de sistem autonom de încălzire. Centrul de sănătate din gară nu dispune de clădire personală, dar închiriază spațiu de la Calea Ferată și se încălzește de la sobe.

Salubritatea localității. Deșeurile animaliere în cantitate de **837** de tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășămintă organice. Deșeurile menajere solide formate în localitate se depozitează la 4 gunoiști construite fără proiect, 3 dintre care sunt considerate autorizate, 2 funcționează, iar 1 este suspendată. În localitate nu este organizată colectarea și transportarea gunoiului și a deșeurilor menajere.

1.4 CONCLUZII

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea localității pe traseul internațional Iași, România – Chișinău, R. Moldova • Potențial uman dezvoltat • Existența instituțiilor de educație și instruire • Dorința localnicilor de schimbare • Prezența sistemului de asigurare cu gaz natural al gospodăriilor și a instituțiilor publice • Rețeaua de electricitate în stare satisfăcătoare 	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbătrânirea populației • Ponderea mare a populație ocupată în agricultură • Lipsa spațiilor de agrement, sport, a casei de cultură • Lipsa sistemului de salubritate, și a gunoiștii autorizate • Lipsa apeductului și a sistemului de canalizare • Insuficiența organizațiilor societății civile • Insuficiența spațiului pentru copii în grădiniță • Deficit/insuficiență de resurse energetice locale • Inexistența sistemului de iluminare publică • Costuri mari de încălzire a unităților publice
Oportunități	Pericole
<ul style="list-style-type: none"> • Programe de finanțare pentru localitățile rurale • Programe de finanțare pentru susținerea tinerilor în afaceri 	<ul style="list-style-type: none"> • Angajarea la muncă a unei părți active a populației peste hotare • Lipsa resurselor financiare pentru întreținerea edificiilor sociale • Fluctuația și lipsa cadrelor locale

2 ECONOMIA LOCALĂ

Conform datelor prezentate de inspectoratul fiscal în localitate sunt înregistrați **61** de agenți economici, din care **11** prezintă rapoarte financiare.

Forma organizatorico-juridică a agenților economici

Tabelul 2-1

Agenți economici	Înregistrați	Activează
Total	62	6
Gospodăriile țărănești	52	0
Întreprinderi individuale	7	4
SRL	2	1
Asociația de economii și împrumut	1	1

Sursa: Primăria comuna Bahmut

Numeric, ponderea majoră o dețin gospodăriile **țărănești** cu **52** de unități înregistrate și **412** de persoane care prelucrează câte cca 1 ha de teren agricol individual. Iazurile satului sunt în proprietatea primăriei, dar gestionate de arendași. În prezent nu sunt folosite imobilele primăriei, localul fostei școli din gara Bahmut și conacul boieresc.

2.1 RESURSE FUNCIARE

Suprafața totală a terenurilor constituie **1.528** ha, dintre care **457** ha sunt terenuri cu destinație agricolă; **247,09** ha – terenuri ale localității; **25,0** ha – terenuri arabile; **211** ha – terenuri ale fondului silvic; **44,0** ha – terenuri ale fondului apelor; **166** ha - terenuri slab erodate, **133** ha - terenuri mediu erodate și **20** ha – puternic erodate; **2** ha – râpi și **24,38** ha - terenuri supuse alunecărilor de teren. Toți proprietarii terenurilor arabile dispun de drept de proprietate și sunt înregistrate la organele cadastrale teritoriale. În prezent, sunt executate lucrările de înregistrare masivă a terenurilor intravilane. Fondul de rezervă constituie **9** ha.

Fondul funciar de rezervă cuprinde **2,1** ha de pășuni, **44** ha de iazuri și altele. În prezent nu sunt privatizate terenurile aferente imobilelor colective, nu este soluționată problema proprietății nominale, deoarece lipsește parțial documentația tehnică a acestor obiecte. Rezolvarea acestor probleme necesită resurse financiare și activități din partea proprietarilor.

2.2 SECTORUL AGRICOL

Suprafața totală a terenurilor agricole este de **626,4** ha și se constituie din teren arabil – **462** ha, livezi – **20** ha, viile – sunt defrișate și pășuni – **267** ha. Bonitatea medie a terenurilor arabile este de cca. **55g/ha**. Starea livezilor este nesatisfăcătoare.

Structura terenului arabil privind culturile agricole principale este următoarea: spicoase – **60** ha, porumb – **120** ha, plante furajere – **5** ha, lucernă - **20** ha și floarea soarelui – **30** ha. Gospodăriile țărănești care prelucrează individual terenurile se ocupă și cu creșterea porumbului. Rosta medie la hectar este de **25** q/ha la grâu, **35** q/ha la porumb, **12** q/ha la floarea soarelui, **24** q/ha la lucernă

masă verde. Producția agricolă, în principal, este destinată consumului în propriile gospodării, o parte fiind folosită pentru creșterea animalelor. Terenurile agricole nu sunt irigate. În ultimii ani, din cauza insuficienței de precipitații, agenții economici suportă anual pierderi de **40%** din recoltă.

La capitolul creșterii și prelucrării producției agricole, agenții economici au destule rezerve în dezvoltare. Terenurile agricole sunt cultivate cu culturi puțin rentabile, plantațiile multianuale ocupă o suprafață mică, lipsesc plantațiile de pomușoare, nu sunt irigate terenurile agricole și nu este folosită apa din lacurile artificiale pentru irigare. Este slab dezvoltată și infrastructura de prelucrare, depozitare și comercializare a producției agricole.

În agricultură este ocupată **20%** din populația aptă de muncă. O parte a populației, de asemenea, este ocupată în agricultură pe loturile de lângă casă – creșterea florilor, legumelor, etc. O problemă a gospodăriilor țărănești și a celor ce se ocupă cu agricultura pe terenurile din gospodării este lipsa infrastructurii intermediare organizate care ar gestiona comenzi de producere, achiziții, transportare, depozitare și vânzare. Din interviurile efectuate și-au manifestat interes în problema dată doar câțiva antreprenori.

Dotarea cu tehnică agricolă

Tabelul 2-4

Denumirea tehnicii	Total
Combine	2
Tractoare	12
Camioane	2

Sursa: Primăria comunei Bahmut

2.3 SERVICII

Sectorul comercial al satului include **6** magazine oficial înregistrate. În principal unitățile comerciale comercializează produse alimentare și aparțin sectorului privat. Într-un asortiment restrâns sunt prezente mărfurile de uz casnic și materialele de construcție. În sat nu sunt prestate servicii de producție.

Deservirea socială. În sat nu funcționează și nu este folosită clădirea școlii din gara Bahmut și nici conacul care necesita reabilitare; biblioteca nu are local; casa de cultură necesita reparație capitală; etc.

În prezent o problemă majoră este lipsa organizării serviciului de salubritate. Satul nu dispune de gunoști autorizate. În teritoriu sunt improvizate 3 gunoști, din care nici una nu este amenajată.

Serviciul de transport al pasagerilor nu există, se folosește transportul de ocazie pe traseul Ungheni Chișinău și transportul personal.

Potențialii antreprenori din localitate menționează problema lipsei spațiilor pentru organizarea activităților. Conform chestionării desfășurate, colaborarea mediului de afaceri cu Primăria este apreciată nesatisfăcător.

În Bahmut lipsesc filialele băncilor comerciale totuși există Asociația de Economii și Împrumut.

2.4 CONCLUZII

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none">• Amplasarea favorabilă• Înregistrarea masivă a terenurilor agricole și intravilanului• Relief favorabil dezvoltării plantațiilor multianuale• Experiența pozitivă a sectorului privat• Resurse acvatice naturale (izvoare, etc.)• Resurse forestiere existente• Gestionarea corectă a surselor financiare• Implementarea unor proiecte investiționale	<ul style="list-style-type: none">• Lipsa documentației tehnice a imobililor distribuite la cota valorică• Lipsa informației• Lipsa strategiei de dezvoltare• Inexistența sistemului de irigație
Oportunități	Pericole
<ul style="list-style-type: none">• Existența unor fonduri naționale și internaționale dedicate reabilitării infrastructurii• Activitatea bancară favorabilă ar putea avantaja afacerile locale• Convenții internaționale de export, capabile să extindă piața de desfacere• Colaborarea antreprenorilor cu APL• Creare societății civile (ONG)	<ul style="list-style-type: none">• Dependența agriculturii de factorul natural• Slaba conlucrare a agenților economici și APL• Instabilitatea politică• Prețurile mici de achiziție a producției agricole• Capacitatea joasă de cumpărare a populației• Sistemul de dobânzi practicat de băncile naționale nu permit exploatarea pe deplin a creditării• Criza mondială economică și financiară• Prețuri mari la purtătorii energetici importanți din afara republicii

3 STAREA MEDIULUI AMBIANT

3.1 RESURSE NATURALE

Resurse acvatice: Comuna Bahmut este traversată de râul Pojarna, afluent al râului Bâc, pe un segment cu lungimea de 4 km, la moment uscat, care se alimentează din apele de ploși scurgerile de apă formate în localitate. Pe teritoriul comunei sunt amenajate 4 iazuri și toate sunt date în arenda.

În sat sunt conectate cca. **150** de gospodării la apeductele necentralizate, cu lungimea de aproximativ **5** km. Ca sursă alternativă a asigurării cu apă potabilă sunt **259** fântâni, dintre care **166** sunt publice cu utilizare comună și **95** - cu utilizare individuală. Calitatea apei nu corespunde cerințelor normative după procentul de azotați, duritate, reziduu sec. Pe teritoriul satului sunt amplasate **4** izvoare, iar apa din acestea se captează prin **4** apeducte (construite de populație). Din aceste izvoare se alimentează **150** gospodării, gimnaziul și grădinița de copii, gestionate de primărieși necontorizate. Apa se

folosește în mod gratuit. Nu sunt stabilite tarife și nu se duce evidența consumului de apă utilizată. În același timp, pe teritoriul stației căii ferate (pe teren privat) se află o sondă de apă conservată, din care se aprovizionează cu apă fosta fermă de animale. Analiza datelor obținute denotă că sistemul de canalizare și stația de epurare construite pentru evacuarea și epurarea apelor uzate formate la gimnaziu și grădinița de copii sunt deteriorate și nu funcționează.

În sat se întâlnesc zăcămintele de argilă și nisip, care se extrag ilicit de populație, de obicei în cantități mici.

Fondul forestier – suprafața totală constituie **233** ha, dintre care pădurile ocolului silvic au o suprafață de **211** ha, **3** ha de fâșii forestiere și **19** ha de păduri ale comunității. Fondul forestier este afectat de defrișările neautorizate ale populației. Fiind amplasate în imediata vecinătate a satelor, acestea servesc drept zone de agrement și odihnă pentru populație. Lipsa locurilor amenajate pentru odihnă și a responsabilităților organelor de resort transformă pădurile în mici gunoiști. Această situație poate fi depășită prin două soluții:(1) crearea locurilor special amenajate pentru odihnă și (2) interzicerea definitivă a folosirii spațiilor verzi de populație. Prima soluție este mai benefică atât pentru sănătatea populației, cât și pentru bugetul local.

Poluarea mediului. Ritmul rapid al schimbărilor climatice regionale reprezintă una dintre marile amenințări la adresa dezvoltării durabile și constituie una dintre cele mai mari probleme de mediu, cu consecințe negative asupra economiei naționale, ținând cont de orientarea agrară a Republicii Moldova.

Schimbările climatice din Republica Moldova se încadrează în tendința globală de încălzire, având însă particularități regionale legate de poziția pe glob (în partea sud-estică a Europei) și de caracterul reliefului accidentat. Aceste schimbări includ evoluția principalilor parametri climatici (temperatură, precipitații, regimul vânturilor etc.), existența unor fenomene extreme etc.

Calamitățile naturale și dezastrele

Teritoriul Moldovei prin amplasarea geografică și particularitățile naturale este afectat mai frecvent de următoarele hazarduri: cutremure de pământ, alunecări de teren, inundații, ploi torențiale însoțite uneori de grindină și furtuni puternice, temperaturi caniculare de lungă durată vara ori prea scăzute iarna, secete, ninsori abundente, înghețuri timpurii de toamnă ori tardive de primăvară, cazuri de formare excesivă a chiciurii, epidemii, epizootii și invazii.

Situat la poalele codrilor din zona de centru-vest a republicii, comuna Bahmut este supusă unor riscuri mari și medii de a fi afectată de toate categoriile calamităților specifice republicii.

Se așteaptă atât avantaje, cât și dezavantaje de pe urma schimbărilor climatice pentru agricultorii din **comuna Bahmut**. Din cauza temperaturilor mai înalte, perioada de creștere va fi mai lungă, însă culturile agricole ar putea fi păgubite din cauza caniculei, schimbărilor în precipitații și dăunători.

Fenomenele meteorologice extreme pot distruge agricultura. Seceta și canicula pot afecta creșterea vitelor. Prognozele și observațiile sugerează că încălzirea va fi cea mai mare în timpul lunilor de vara, iar canicula va fi mai frecventă și va afecta culturile agricole și sănătatea oamenilor.

Schimbarea climei va duce la scăderea cantității de apă în perioada de creștere, iar cererea pentru ea va spori. În cazul în care nu va fi disponibilă o cantitate adecvată de apă, beneficiile schimbărilor pozitive vor fi limitate. În cadrul atelierului de lucru s-a propus ca în planul strategic să fie prevăzute

măsurile de gestionare a riscurilor climatice și anume:

- Instalarea unui sistem de irigare,
- Îmbunătățirea stării izvoarelor,
- Plantarea fâșiilor forestiere de protecție.

3.2 SALUBRIZAREA LOCALITĂȚII

Deșeurile animaliere în cantitate de 837 tone (calculată conform normativelor) se depozitează în curțile gospodăriilor și se utilizează ca îngrășămintă organice. Deșeurile menajere solide formate în localitate se depozitează la 4 gunoiști construite fără proiect, 3 dintre care sunt considerate autorizate, 2 funcționează, iar una este suspendată.

Lipsa în sat a unui serviciu de colectare și transportare a deșeurilor menajere contribuie la poluarea excesivă a întregului teritoriu. În prezent neautorizate sunt trei gunoiști. Nici una din ele nu este amenajată, lipsesc drumurile de acces cu înveliș rigid. În special sunt poluate teritoriile adiacente drumurilor care duc la gunoiști, unele străzi din localitate, sectoarele forestiere.

Locuitorii satului, împreună cu Primăria, sunt de acord să susțină înființarea unui serviciu privat local de colectare a gunoiului, și de amenajare și autorizare a unei gunoiști. Pentru organizarea serviciului de colectare, transportare a gunoiului va fi elaborat un Regulament privind salubritatea satului.

Ținând cont de starea mediului ambiant din sat, analiza SWOT a pus în evidență următoarele aspecte favorabile și defavorabile, care vin să influențeze pozitiv sau negativ situația din localitate:

3.3 CONCLUZII

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> • Clima temperat-continentală • Procesul de gazificare a redus nivelul emisiilor • Preocupările APL privind problemele de mediu • Eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației privind protecția mediului 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa sistemului de salubritate • Duritatea apei din fântâni • Existența unor gunoiști neautorizate/spontane. • Conștiința ecologică a populației încă precară – indiferența populației • Există zone afectate de alunecări de teren • Prejudicii mari comportate de calamitățile naturale • Bugetul local limitat • Situația financiară slabă a agenților economici • Lipsa locurilor de muncă bine plătite • Cultura ecologică scăzută • Lipsa spațiilor verzi
Oportunități	Pericole

<ul style="list-style-type: none"> • Amenajarea locurilor pentru odihnă în zonele forestiere • Dezvoltarea turismului ecologic • Amenajarea și autorizarea gunoiștii • Elaborarea și aprobarea regulamentului privind salubritatea localității • Existența politicilor naționale de mediu • Existența fondurilor care pot fi accesate pentru problemele de mediu • Crearea ONG pe probleme de mediu 	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de plată redusă a populației • Manifestări ale diverselor calamități naturale • Poluarea aerului la nivel național • Secetele pun în pericol culturile agricole • Schimbări ale climei globale • Deficiențe legislative
--	--

4 ADMINISTRAȚIA LOCALĂ ȘI SOCIETATEA CIVILĂ

4.1 CADRUL INSTITUȚIONAL

Autoritățile administrației publice ale comunei Bahmut sunt reprezentate de Consiliul Comunal și Primărie. **Consiliul Comunal** Bahmut este organul deliberativ suprem al comunei, compus din **11** consilieri. Conform rezultatelor sondajului realizat în sat, **50%** dintre cei intervievați îi cunosc pe toți membrii Consiliului Comunal, **27%** știu doar câțiva dintre membrii Consiliului, iar **13%** nu cunosc nici un consilier. În cadrul consiliului au fost constituite 3 comisii de specialitate, responsabile pentru asigurarea eficienței Consiliului în următoarele domenii:

- **Buget, finanțe, economie și reforme**
- **Probleme sociale**
- **Probleme agricole**

Consiliul își desfășoară activitatea în ședințe. Pe parcursul anului 2015 au fost convocate și desfășurate **9** ședințe în cadrul cărora au fost adoptate **64** decizii. Deciziile adoptate au vizat reglementarea: organizării activității administrației publice, gestionarea fondului funciar, acordarea ajutoarelor materiale, alocarea surselor financiare pentru reparația edificiilor publice, etc.

Primăria Bahmut. Organigrama primăriei este constituită din Primar și specialiști responsabili pentru diferite domenii. În cadrul Primăriei funcționează serviciile publice locale (tabelul 4-1). Primăria dispune de un regulament de organizare și funcționare. Serviciile publice existente nu reflectă specificul și necesitățile locale. Conform regulamentului 435 din 28.12.2006, capitolul II, art.4, administrația publică nu poate să facă antreprenoriat sau să ofere alte servicii.

Pentru organizarea altor servicii, Primăria nu dispune de mijloacele financiare necesare. Conform rezultatelor sondajului realizat în comună, colaborarea Primarului cu Consiliul Comunal este considerată drept bună de către 60% dintre cei intervievați, satisfăcătoare -- 20%, nesatisfăcătoare - 10% și nu a putut fi apreciată - 10%.

SERVICIILE PUBLICE LOCALE

Tabelul 4-1

Serviciul public	Atribuții
Secretarul consiliului	Asigură înștiințarea convocării consiliului comunal. Asigură buna funcționare a primăriei. Asigură efectuarea lucrărilor de secretariat. Asigură aducerea la cunoștința publică a deciziilor consiliului comunal și a dispozițiilor normative ale primarului. Eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului comunal, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii. Asigură legalitatea actelor adoptate de consiliul local. Autentifică actele și documentele.
Specialist	Evidența funciară și controlul asupra folosirii raționale a terenurilor. Ține registrul cadastral al comunei. Supraveghează respectarea legislației la încheierea contractelor de arendă a terenurilor. Participă la stabilirea pe teren a hotarelor primăriei și a intravelanului localității.
Specialist	Evidența, colectarea și prezentarea rapoartelor referitor la taxele și impozitele locale. Asigură evidența integrală și conformă a contribuabililor. Asigură evidența obligațiunilor fiscale, inclusiv și a restanțelor. Asigură serviciului cu documentele necesare pentru ținerea obligațiunilor fiscale, cu blanchete ale dărilor de seamă fiscale, cu avize de plată și chitanțe de recepție a plăților fiscale. Duce evidența și preavizarea persoanelor ce nu achită impozitele și taxele în termen de pînă la 15 octombrie.
Contabil-șef	Efectuează planificarea, gestionarea și controlul resurselor financiare publice, calcularea salariului. Întocmește și prezintă dările de seamă. Perfectează și întocmește documentele necesare pentru contractarea achizițiilor publice.
Total angajați (funcționari publici)	4

Sursa: Primăria Bahmut

Majoritatea din cei chestionați au menționat că în prezent autoritățile publice locale nu folosesc toate pârghiile necesare pentru a influența și susține micul business, comunitatea e puțin informată privind activitatea Primăriei. Totodată, se evidențiază opinia conform căreia consolidarea activului, consilierilor și funcționarilor poate impulsiona activizarea vieții în comunitate.

4.2 MANAGEMENTUL AUTORITĂȚILOR PUBLICE

În cadrul Consiliului Comunal **procesul decizional** parcurge toate etapele necesare prevăzute de legislația în vigoare pentru adoptarea deciziilor. În adoptarea deciziilor, activismul inițierii

proiectelor de către consilieri este slab pronunțat. Majoritatea proiectelor de decizie au parvenit din partea funcționarilor primăriei și directorii instituțiilor publice locale.

Transparența activității. Conform rezultatelor mini-sondajului realizat în comună, 25% dintre intervievați au menționat că, cunosc activitatea zilnică a Primăriei de la prieteni și colegi, 45% - de la personalul Primăriei și consilieri, iar 30% nu sunt anunțați și nu au informații despre activitatea primăriei și a Consiliului Comunal deloc. Autoritățile locale nu dispun de mijloace eficiente de informare a populației. În sat lipsește informația de pe panoul informațional, ceea ce creează impedimente asupra informării zilnice și operative a cetățenilor localității despre problemele care se află în sfera de preocupare a autorităților publice. Din aceste considerente, deciziile adoptate sunt cunoscute de populație cu întârziere. Primăria dispune de 8 calculatoare care se află în uz permanent. 7 calculatoare sunt utilizate de specialiștii din aparatul primarului și unul aparține polițistului de sector.

Participarea publicului la ședințele Consiliului Comunal este determinată de importanța problemelor de pe ordinea de zi. În perioada 2014 -2015, în sat s-au petrecut câteva adunări generale ale satului. Alte consultări cu locuitorii satului nu s-au organizat.

Activitatea primăriei este apreciată pozitiv de 23% dintre cei chestionați. 47% dintre intervievați consideră activitatea primăriei ca fiind satisfăcătoare, 30% - nesatisfăcătoare. Activitatea Primarului este privită pozitiv de 80% dintre respondenți, satisfăcătoare și nesatisfăcătoare în cote egale a câte 10%. În același timp, activitatea personalului primăriei este apreciată cu calificativul "satisfăcător" de 35% dintre respondenți, bună de 36%, nesatisfăcătoare de 29% din cei intervievați.

Printre realizările primăriei în ultimii 2 ani pot fi notate: **reparația capitală a 4 drumuri și schimbarea ușilor și ferestrelor din PVC la etajul 1 al grădiniței de copii.**

Așteptările referitor la activitatea primăriei sunt axate pe sporirea transparenței, ridicării nivelului de trai a locuitorilor, realizării salubrității și ridicarea nivelului de curățenie a localității, reparația casei de cultură, amenajării stadionului, repartizarea locurilor pentru case, extinderea grădiniței de copii, etc. Cele mai importante sugestii ale locuitorilor se referă la conlucrarea constructivă a tuturor locuitorilor, agenților economici cu organele administrației publice, promovarea activismului cetățenesc în interesul comunității, stimularea activității cetățenilor și relansarea mediului de afaceri local, cu scopul de a crea noi locuri de muncă.

În comună este numai o organizație obștească, care până în prezent nu a realizat proiecte.

4.3 FINANȚE PUBLICE

Delimitarea veniturilor și cheltuielilor locale se bazează pe delimitarea competențelor. Veniturilor în bugetele primăriilor vin din impozitele pe proprietate (funciar, clădiri) prevederile Legii Finanțelor Publice Locale și tipurile de cheltuieli ce urmează a fi suportate de bugetul local. Astfel primăriilor le revin următoarele funcții: amenajarea teritoriului, gestiunea imobilelor și clădirilor publice, gestiunea spațiului locativ public, organizarea și întreținerea învățământului preșcolar și școlar.

Veniturile bugetului comunei Bahmut în ultimii trei ani are o dinamică pozitivă, în anul 2014 constituind 2070,2 mii lei. S-au diminuat veniturile pe următoarele articole: plățile pentru practicarea anumitor genuri de activitate, taxele de plasare a obiectelor comerciale și taxele locale. Aceasta denotă scăderea disciplinei de plată a agenților și faptul că nu sunt oficializate toate activitățile.

Veniturile celorlalte articole s-au mărit. În prezent disciplina de plată a contribuabililor privind impozitul imobiliar (inclusiv funciar din 2014) nu s-a schimbat, permanent sunt întârzieri din partea gospodăriilor țărănești.

EVOLUȚIA VENITURILOR BUGETARE ÎN PERIOADA 2014 - 2015, MII LEI

Tabelul 4-2

Indicatori	2014	2015	2015/2014	
			Mii lei	%
Venituri bugetare, total	2070,2	1781,8	-288,4	86
1. Încasări directe și integrale:	207,1			
Impozitul pe bunurile imobiliare	25,7	28,1	2,4	109
Impozitul funciar	68,7	64,6	-4,1	94
Venituri din vânzarea pământului	-	-	-	-
Taxele locale	39,5	39,5	0	100
Taxa pentru eliberarea licențelor pentru practicarea anumitor genuri de activitate	-	-	-	-
Încasări din arenda patrimoniului local	11,1	18,6	7,5	167
Încasări din mijloace speciale obținute din prestarea serviciilor	62,1	63,0	0,9	101
2. Defalcări de la veniturile generale de stat:	190,7	99,1	-91,6	52
Impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător a persoanelor juridice din teritoriul respectiv	21,2	-	-	-
Impozitul pe venitul persoanelor fizice	169,5	99,1	-70,4	58
Taxa pe valoarea adăugată la mărfurile și la serviciile prestate pe teritoriul respectiv	-	-	-	-
3. Transferuri de la bugetul de stat	1632,4	1343,5	-288,9	82

Sursa: Primăria c. Bahmut

Ponderea de **75%** o constituie veniturile din bugetul de stat, iar veniturile locale nu depășesc **25%**. Este evidentă contribuția majoră a bugetului de stat în activitatea administrației locale.

Cheltuielile bugetului comunei Bahmut în anul 2015 au constituit **2576,5** mii lei și s-au majorat cu **164%** în comparație cu anul 2014. Din bugetul local nu sunt prevăzute cheltuieli privind **reparația drumurilor, reparații capitale a clădirilor, iluminare stradală** etc.

EVOLUȚIA CHELTUIELILOR BUGETARE ÎN PERIOADA 2014 - 2015, MII LEI

Tabelul 4-3

Indicatori	2014	2015	2015 / 2014	
			Mii lei	%
Total	1571,4	2576,5	1005,10	164 %
Învățământ	720,0	887,0	167,0	123 %
Ocrotirea sănătății	-	-	-	-
Servicii de stat	555,6	546,3	-9,3	98 %
Cultură, artă, sport	99,1	137,6	38,5	139 %
Altele	196,7	1005,6	808,9	511 %

Sursa: Primăria c. Bahmut

În structura funcțională a cheltuielilor ponderea ce mai mare o dețin cheltuielile pentru învățământ (**50%**) și întreținerea administrației locale (**37%**).

4.4 CONCLUZII

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui personal administrativ cu experiență • Conlucrarea Primăriei cu Consiliul Comunal • Acoperirea deficitului bugetului local din bugetul raional sau republican • Reducerea volumului supra cheltuielilor • Asociația de Economii și Împrumut 	<ul style="list-style-type: none"> • Colectarea redusă a impozitelor locale • Afaceri neînregistrate • Venituri proprii minime ale autorităților publice • Capacitatea redusă de plată a contribuabililor • Lipsa societății civile
Oportunități	Pericole
<ul style="list-style-type: none"> • Oficializarea afacerilor • Prestarea unor servicii de către Primărie contra plată • Elaborarea proiectelor și programelor locale cu susținerea instituțiilor naționale și internaționale • Atragerea investițiilor private 	<ul style="list-style-type: none"> • Suprimarea autonomiei locale • Micșorarea cuantumului transferurilor • compensatorii de la bugetul municipal • Contradicțiile și instabilitatea legislației în vigoare • Apariția contradicțiilor referitor la prioritizarea cheltuielilor bugetare

5 ANALIZA SWOT

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea localității pe traseul internațional Iași, România – Chișinău, R. Moldova • Potențial uman dezvoltat • Existența instituțiilor de educație și instruire • Dorința localnicilor de schimbare • Înregistrarea masivă a terenurilor agricole și intravilanului • Relief favorabil dezvoltării plantațiilor multianuale • Experiența pozitivă a sectorului privat • Resurse acvatice naturale (izvoare, etc.) • Resurse forestiere existente • Gestionarea corectă a surselor financiare • Prezența sistemului de asigurare cu gaz natural al gospodăriilor și instituțiilor publice • Rețeaua de electricitate în stare satisfăcătoare • Procesul de gazificare a redus nivelul emisiilor • Eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației privind protecția mediului • Existența unui personal administrativ cu experiență • Existența Asociației de Economii și Împrumut • Acoperirea deficitului bugetului local din bugetul raional sau republican • Implementarea unor proiecte investiționale 	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbătrânirea populației • Ponderea mare a populației ocupată în agricultură • Lipsa spațiilor de agrement, sport, a casei de cultură • Lipsa sistemului de salubritate și a gunoștii autorizate • Lipsa apeductului și a sistemului de canalizare • Inexistența sistemului de iluminare publică • Circa 80% din rețeaua de drumuri locale și trotuare nu sunt reparate • Insuficiența organizațiilor care să reprezinte societatea civilă • Insuficiența spațiului pentru copii în grădiniță • Lipsa documentației tehnice a imobilelor distribuite la cota valorică • Lipsa strategiei de dezvoltare • Inexistența sistemului de irigație • Deficit/insuficiență de resurse energetice locale • Diritatea apei din fântâni • Conștiința ecologică a populației încă precară – indiferența populației • Există zone afectate de alunecări de teren • Prejudicii mari cauzate de calamitățile naturale • Bugetul local limitat • Venituri proprii minime ale autorităților publice • Capacitatea redusă de plată a contribuabililor
Oportunități	Pericole

<ul style="list-style-type: none"> • Aderarea RM la Uniunea Europeană • Existența fondurilor naționale și internaționale dedicate reabilitării infrastructurii • Convenții internaționale de export, capabile să extindă piața de desfacere • Colaborarea antreprenorilor cu APL • Crearea organizațiilor neguvernamentale (ONG) • Existența politicilor naționale de mediu • Existența fondurilor care pot fi accesate pentru probleme de mediu • Prestarea unor servicii de către Primărie contra plată • Elaborarea proiectelor și programelor locale cu susținerea instituțiilor naționale și străine • Atragerea investițiilor private 	<ul style="list-style-type: none"> • Angajarea la muncă a unei părți active a populației peste hotare • Dependența agriculturii de factorul natural • Instabilitatea politică • Prețurile mici de achiziție a producției agricole • Criza mondială economică și financiară • Corupția la nivel național • Capacitatea de plată redusă a populației • Manifestări ale diverselor calamități naturale • Deficiențe legislative, suprimarea autonomiei locale • Micșorarea cuantumului transferurilor compensatorii de la bugetul de stat • Contradicțiile și instabilitatea legislației în vigoare • Apariția contradicțiilor referitor la prioritizarea cheltuielilor bugetare
---	---

PARTEA a II-a. STRATEGIA DE DEZVOLTARE

6 CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI

6.1 VIZIUNEA STRATEGICĂ

Viziunea: „Bahmut – O comună europeană a generațiilor viitoare! ”

Misiunea Consiliului Comunal: “Asigurarea creșterii nivelului de trai a locuitorilor în conformitate cu standardele europene, prin stimularea activității economice, dezvoltării infrastructurii sociale și promovării unui mediu curat”.

Valorile Strategiei. În rezultatul desfășurării consultării grupului de lucru pentru elaborarea strategiei de dezvoltare, a Grupului de Inițiativă Cetățenească și a populației au fost stabilite următoarele valori:

- **Profesionalism, competitivitate**
- **Responsabilitate**
- **Cooperare și coordonare**
- **Activism civic**
- **Devotament**
- **Transparență**
- **Voluntariat**
- **Etică**

6.2. OBIECTIVE STRATEGICE

În rezultatul analizei efectuate a necesităților și priorităților de dezvoltare a comunității, pornind de la Viziunea strategică de dezvoltare și Misiunea autorităților administrației publice locale și a partenerilor locali, au fost formulate Obiectivele strategice pentru o perioadă de 10 ani.

Fiecare obiectiv strategic a fost completat cu priorități și proiecte/acțiuni necesare de realizat, identificate în cadrul consultărilor cu Grupul de Lucru al Consiliului Comunal, Grupul de Inițiativă Cetățenească, voluntari, etc.

În vederea realizării viziunii strategice s-au acceptat trei obiective strategice:

Obiectivul strategic 1: „*Stimularea sectoarelor cu potențial de dezvoltare și creșterea competitivității economice*”;

Obiectivul strategic 2: „*Dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale*”;

Obiectivul strategic 3: „*Dezvoltarea infrastructurii de bază, respectând standardele de mediu*”.

La nivelul Comunei Bahmut au fost stabilite **10 priorități**, care reflectează nevoile comunității locale pentru fiecare obiectiv strategic:

OBIECTIVUL STRATEGIC 1 ARE 3 PRIORITĂȚI:

- 1.1. „Stimularea investițiilor durabile în comuna Bahmut”;
- 1.2. „Dezvoltarea și creșterea calității activităților în domeniul agricol”;
- 1.3. „Susținerea și dezvoltarea turismului rural și ecologic”;

OBIECTIVUL STRATEGIC 2 ARE 3 PRIORITĂȚI:

- 2.1. „Sprijinirea sistemului de învățământ și a furnizorilor de formare profesională”;
- 2.2. „Creșterea gradului de ocupare a populației și dezvoltarea societății civile din Bahmut”;
- 2.3. „Dezvoltarea sistemului de servicii sociale”;

OBIECTIVUL STRATEGIC 3 ARE 4 PRIORITĂȚI:

- 3.1. „Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport”;
- 3.2. „Creșterea accesului la utilități”;
- 3.3. „Dezvoltarea infrastructurii de gestionare a apelor și a deșeurilor”;
- 3.4. „Conservarea naturii și protecția mediului”.

Fiecărei priorități identificate i-au fost atribuite mai multe măsuri prin intermediul cărora să se realizeze prioritățile stabilite. Mai jos, prezentăm principalele elemente ale strategiei:

OBIECTIV STRATEGIC 1: „Stimularea sectoarelor cu potențial de dezvoltare și creștere a competitivității economice”		
#	Obiective specifice	Descrierea priorităților/acțiunilor măsuri
1.1	Stimularea investițiilor durabile în comuna Bahmut	a) Crearea de noi locuri de muncă în domeniul serviciilor și activităților productive - dezvoltarea unei politici durabile de ocupare b) Atragerea de noi investitori în comuna Bahmut -elaborarea de politici pentru atragerea de investitor, etc.); c) Simplificarea procedurilor pentru obținerea avizelor necesare investițiilor; d) Susținerea întreprinzătorilor mici și mijlocii prin: dezvoltarea aptitudinilor manageriale; dezvoltarea relațiilor transfrontaliere și Internaționale; facilitarea accesului la programe de microcredit și granturi europene. e) Dezvoltarea unei politici fiscale locale de susținere a investitorilor.
	<i>Indicatori de implementare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de locuri de muncă create • Numărul de cursuri și de persoane instruite • Numărul de investitori atrași în comuna Bahmut Proiect: Elaborarea unui plan de dezvoltare a serviciilor locale
1.2.	Dezvoltarea și creșterea calității activităților în	<ul style="list-style-type: none"> • Susținerea micilor agricultori și dezvoltarea de servicii de asistență pentru aceștia;

	domeniul agricol	<ul style="list-style-type: none"> • Diversificarea producției agricole și dezvoltarea unei agriculturi alternative; • Școlarizarea fermierilor în domeniul economiei verzi, a agriculturii ecologice și a managementului durabil al terenurilor; • Dezvoltarea unor structuri pentru susținerea activităților agricole și profesionalizarea modului de comercializare; • Creșterea capacității producătorilor locali de a accesa programe europene și nu numai.
	<i>Indicatori de implementare</i>	<p>Numărul de consultații oferite Numărul de persoane interesate Numărul de programe accesate</p> <p>Proiect: Dezvoltarea unui incubator de afaceri în general și pentru agricultură</p>
1.3.	Susținerea și dezvoltarea turismului rural și ecologic	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea și amenajarea obiectivelor turistice, crearea traseelor ecoturistice; • Diversificarea și modernizarea posibilităților de cazare în vederea dezvoltării turismului de afaceri; • Păstrarea și valorificarea potențialului natural și cultural; • Realizarea unor materiale de informare și promovarea alternativă a ofertelor turistice din diferite surse de comunicare; • Realizarea unei situații cu privire la valorificarea clădirilor istorice, reabilitarea conacului Malski; • Stabilirea unui parteneriat cu administrația rezervației „Plaiul Fagului” pentru practicarea unor trasee ecoturistice în scopuri educative și de promovare a arealelor protejate; • Intensificarea activităților culturale și dezvoltarea continuă a relațiilor transfrontaliere; • Dezvoltarea marketingului teritorial prin crearea unor brand-uri locale, meșteșugărit, culinarie, etc.
	<i>Indicatori de implementare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de trasee ecoturistice create, marcare și amenajate • Numărul de persoane care vor să practice turismul rural <p>Proiect : Reabilitarea monumentului de istorie și arhitectură de categorie națională: Conacul Malski din Bahmut</p>
OBIECTIV STRATEGIC 2 „Dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale”		
#	Obiective specifice	Descrierea priorităților/acțiunilor Măsuri
2.1.	Sprrijinirea sistemului de învățământ și a formării profesionale continue	<ul style="list-style-type: none"> • Reabilitarea infrastructurii educaționale; • Crearea unui centru de studiere a limbilor moderne și computerului; deschiderea filialelor școlilor profesionale (croitorie, mecanizare, electricieni) • Creșterea accesului la educație, în special pentru categoriile dezavantajate (romi, persoane cu handicap);

		<ul style="list-style-type: none"> • Prevenirea abandonului școlar; • Dezvoltarea programelor de alfabetizare și a programelor gen „a doua șansă” pentru persoanele care nu au absolvit învățământul obligatoriu; • Creșterea calității actului de predare.
	<i>Indicatori de implementare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Proiect: Înființarea centrului de studiere a limbilor moderne și computerului • Deschiderea cercurilor pentru dezvoltarea a diferitor profesii
2.2.	Creșterea gradului de ocupare a populației și dezvoltarea structurilor societății civile din Bahmut	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptarea ofertei la cererea de pe piața muncii din Bahmut și din localitățile învecinate • Dezvoltarea serviciilor de consiliere, orientare profesională și informare privind cariera; • Facilitarea accesului la cursuri de formare și perfecționare continuă; • Dezvoltarea unor măsuri de combatere a muncii la negru. • Crearea centrului de informare, instruire și consultanță a populației, axându-se pe tinerii din comună pentru dezvoltarea voluntariatului, dezvoltarea parteneriatului între APL și Societatea Civilă, crearea de noi ONG
	<i>Indicatori de implementare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Proiect: Înființarea centrului de informare, instruire și consultanță • Numărul de ONG-urilor locale și regionale create • Numărul persoane care au frecventat cursuri de formare
2.3.	Dezvoltarea sistemului de servicii sociale și a serviciilor furnizate de APL	<ul style="list-style-type: none"> • Reabilitarea infrastructurii sociale: <i>reparația grădiniței, reparația casei de cultură, amenajarea stadionului, reparația centrului medical din gară, gimnaziul;</i> • Combaterea excluziunii sociale; • Dezvoltarea serviciilor administrației publice și creșterea calității actului de guvernare prin: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mediatizarea activităților;</i> - <i>Diminuarea birocrăției;</i> - <i>Transparență în activitatea APL;</i> - <i>Consolidarea colaborării cu sectorul privat și cu societatea civilă;</i> • <i>Elaborarea planurilor de formare continuă a funcționarilor publici;</i> • <i>Eficientizarea accesării și managementului fondurilor nerambursabile.</i>
	<i>Indicatori de implementare</i>	<p>Proiect: Reparația și dotarea casei de cultură sau Construcția unui edificiu nou.</p> <p>Proiect: Amenajarea stadionului/terenului de sport</p> <p>Construcția pantelor de acces pentru persoane cu dezabilități în instituțiile sociale și pe trotuare</p> <p>Proiect: Crearea și dezvoltarea unui Centru Social pentru persoane vulnerabile</p> <p>Numărul de ședințe publice cu participarea cetățenilor;</p> <p>Numărul de cetățeni participanți la luarea deciziilor</p> <p>Numărul de activități desfășurate în parteneriat APL- Societatea Civilă-sectorul privat</p> <p>Numărul de persoane instruite la cursurile de formare continuă</p>

OBIECTIV STRATEGIC 3 „Dezvoltarea infrastructurii de bază respectând standardele de mediu”		
#	Obiective specifice	Descrierea priorităților/acțiunilor măsuri
3.1.	Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport;	<ul style="list-style-type: none"> • Reabilitarea/modernizarea drumurilor aflate în gestiunea autorităților locale; • Asigurarea siguranței traficului rutier; • Crearea pistelor pentru bicicliști;
	<i>Indicatori de implementare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kilometri de drumuri • Numărul de clădiri accesibilizate prin construirea mai multor km de drum și trotuar • Proiect: Modernizarea infrastructurii rutiere, îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Bahmut prin reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale și a străzilor din comună
3.2.	Amenajarea teritoriului și creșterea accesului la utilități	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea rețelei de alimentare cu energie termică, <i>identificarea unor modalități de asigurare a serviciilor la prețuri accesibile tuturor categoriilor de populație;</i> • Îmbunătățirea randamentului energiei termice; • Creșterea accesului la rețeaua de telefonie fixă, mobilă și internet pentru un număr cât mai mare de locuitori. • Extinderea spațiilor verzi și plantarea arborilor decorativi.
	<i>Indicatori de implementare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de piloni echipați pentru iluminare • Numărul de km de apeduct, numărul de persoane beneficiare • Numărul de persoane beneficiare de gaz • Kilometri de rețele de apă, canalizare, conducte de gaz, alimentare cu energie electrică • Suprafața acoperită cu vegetație și arbori decorativi.
3.3.	Dezvoltarea infrastructurii de gestionare a apelor și a deșeurilor	<ul style="list-style-type: none"> • Realizarea și reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă a tuturor gospodăriilor; • Realizarea și modernizarea sistemelor de epurare a apelor uzate menajere și industriale; • Administrarea apelor pluviale și freatice; • Organizarea campaniilor de informare a populației privind folosirea rațională a resurselor de apă și prevenirea poluării lor; testarea calității apei potabile, elaborarea proiectelor de curățire a albiei și sporire a debitului de apă a râulețului din localitate; curățirea și reparația fântânilor; • Reabilitarea zonelor cu grad ridicat de poluare; • Gestionarea deșeurilor menajere și industriale; • Școlarizarea sătenilor în vederea sortării deșeurilor; • Inventarierea tuturor surselor de poluare a mediului; organizarea echipei pentru efectuarea raidurilor ecologice în teritoriu; elaborarea regulamentului privind organizarea salubrității localității; elaborarea planului de măsuri privind amenajarea și autorizarea gunoiștii; lansarea unei afaceri locale privind serviciului de salubritate

	<i>Indicatori de implementare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de km de apeduct construit • Numărul de fântâni și izvor amenajate și clorate • Numărul de persoane beneficiare de apă potabilă • Zona de agrement amenajată pe malul iazului • Numărul membrilor echipei pentru efectuarea raidurilor ecologice • Înființarea unei afaceri privind serviciului de salubritate • Regulament local <p>Proiect: Construcția rețelei de furnizare a apei potabile și a sistemului de canalizare, a stației de epurare pe teritoriul comunei Bahmut</p>
3.4.	Conservarea naturii și protecția mediului	<ul style="list-style-type: none"> • Definirea și gestionarea zonelor de protecție a mediului; • Luarea la nivel comunal sub protecția legii a locurilor pitorești și a monumentelor naturale de pe moșia comunei Bahmut; • Creșterea nivelului de informare și conștientizare a populației cu privire la problematica mediului; • Protejarea parcurilor și a zonelor verzi; • Dezvoltarea și modernizarea unor noi zone verzi în cadrul Comunei; • Plantarea și renovarea fâșiilor de pomi, în special a zonelor supuse alunecărilor de teren; plantarea fâșiilor de pomi pe marginea drumurilor; • Dezvoltarea activităților cu privire la managementul deșeurilor.
	<i>Indicatori de implementare</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Suprafața spațiilor verzi plantate; - Suprafața de fâșii de protecție a râului plantate; - Numărul de activități desfășurate cu privire la educarea și conștientizarea populației; - Suprafața arealelor și monumentele naturale luate sub protecția Legii. - Proiect: Lichidarea gunoiștilor neautorizate, neamenajate și reconstrucția ecologică a terenurilor ocupate de acestea

Acest document va servi ca “un îndrumar/ghid” pentru APL cât și pentru cei interesați să participe la dezvoltarea durabilă a comunei Bahmut. Toate programele/planurile elaborate de către APL vor fi racordate la direcțiile strategice stabilite în cadrul acestui document. Strategia este elaborată în concordanță cu Strategia de Dezvoltare a raionului Călărași, Strategia de Dezvoltare Regională Centru 2016 - 2020 precum și Planul Național de Dezvoltare.

În urma procesului de elaborare strategică trebuie să se rețină următoarele aspecte fundamentale:

- **Strategia de dezvoltare durabilă locală este un document al întregii comunități, nu este al unei persoane sau instituții, partid sau organizații de orice fel.**
- **Societatea civilă trebuie să decidă cum va arăta comunitatea în care vor trăi cetățenii și tot ea este cea care va controla punerea în fapt a acestor decizii.**
- **Consiliul Comunal stabilește ordinea priorităților, consultându-se cu populația și prin bugetul existent le va finanța și cofinanța.**

Consiliul Comunal, în urma consultării sătenilor și ONG locale, este cel care poate modifica această strategie, în funcție de dezvoltări ulterioare ale situației sociale, politice și economice.

7. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI

7.1. ETAPELE DE IMPLEMENTARE

Procesul de implementare a strategiei de dezvoltare se va desfășura în patru etape:

Elaborarea și adoptarea strategiei de dezvoltare. Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Bahmut a fost elaborată de către Grupul de lucru al Consiliului Comunal Bahmut, asistați de echipa de experți ai AFPMDD. Prezenta strategie de dezvoltare este elaborată pentru perioada anilor 2017 – 2027, în baza analizei situației actuale de dezvoltare a comunității.

Concomitent cu strategia de dezvoltare este elaborat și Planul de acțiuni pentru perioada 2017-2018.

Implementarea strategiei de dezvoltare se va efectua prin desfășurarea diferitor activități, elaborarea și implementarea proiectelor în diferite domenii, adoptarea deciziilor, elaborarea mecanismelor de reglementare, etc. Pentru fiecare activitate sunt propuse perioada de desfășurare, responsabili care vor realiza activitatea sau proiectul. Indicatorii de implementare sunt determinați pentru fiecare obiectiv specific. La fel, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea strategiei de dezvoltare. Pe toată perioada de implementare a Strategiei de Dezvoltare responsabilii de realizare a planului de acțiuni vor raporta despre desfășurarea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea acțiunilor și obiectivelor se efectuează prin intermediul Indicatorilor de Implementare stabiliți pentru obiectivele specifice. În cazul în care se depistează devieri de la Planul Strategic de Acțiuni se inițiază măsuri de corectare și ajustare a acestui plan.

Pentru a asigura atât implementarea strategiei propuse, cât și monitorizarea procesului de implementare, evaluarea periodică a rezultatelor va fi creată Unitatea de Implementare și Monitorizare a PSA, în continuare UIM. Va fi elaborat un Regulament de Funcționare a UIM, înaintat spre aprobare Consiliului Comunal. Unitatea de Implementare și Monitorizare va raporta comunității privitor la implementare, la rezultatele obținute și la dificultățile apărute în soluționarea problemelor.

În cadrul UIM va fi creat un Consiliu de Coordonare (în continuare Consiliu de Coordonare a Implementării și Monitorizării), care va funcționa în baza regulamentului adoptat de Consiliul Comunal. În componența Consiliu de Coordonare se propun 10-15 persoane, membrii cărora vor fi recomandați de mahalalele satului (câte un membru din fiecare mahala), reprezentanți ai ONG-urilor, întreprinderilor, gospodăriilor țărănești, consilierilor și cetățenilor. Consiliul de Coordonare va alege președintele și secretarul consiliului. Membrii consiliului vor forma trei grupuri de lucru pe domeniile economic, mediu și social. Consiliul de Coordonare va convoca trimestrial o ședință cu toate grupurile de lucru. Anual Consiliul de Coordonare va raporta Consiliului Local și comunității la ședința publică despre realizările și problemele apărute în implementarea Strategiei de Dezvoltare și a Planului Strategic de Acțiuni. Comitetul Strategic Local va participa la elaborarea regulamentului de funcționare a Consiliului de Coordonare, la formarea componenței Consiliului.

7.2 Monitorizarea Strategiei

Procesul de monitorizare constă din (i) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice cuantificabile prin intermediul indicatorilor de implementare și (ii) proceduri de raportare privind rezultatele evaluării.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de către Consiliul de Coordonare, care va funcționa în baza Regulamentului, adoptat prin decizia Consiliului Comunal. Responsabilii de realizare a Planului Strategic de Acțiuni prezintă rapoarte trimestriale. Consiliul de Coordonare va raporta anual Consiliului Comunal privind impactul economic și social a implementării strategiei. După aprobarea de către Consiliul Comunal a raportului anual, Consiliul de Coordonare va prezenta raportul la ședința publică a comunității.

7.3 Riscuri în implementare

Riscurile implementării Strategiei de Dezvoltare sunt divizate în 2 categorii: (i) riscuri interne aferente implementării strategiei și (ii) riscuri externe cu impact asupra strategiei.

Riscurile interne aferente implementării strategiei:

Domeniul	Descrierea Constrângerilor
Strategia de dezvoltare	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse financiare limitate, starea economiei locale nu permite acumularea resurselor financiare suficiente pentru realizarea tuturor proiectelor de implementare a strategiei • Indiferența populației în susținerea activităților de dezvoltare a localității poate avea ca efect eșecul total sau parțial al implementării strategiei • Eventuala lipsă a dialogului dintre autoritățile publice locale care vor fi alese cu sectorul de afaceri • Opoziția din partea funcționarilor administrației publice locale • Lipsa unei cooperări a sectorului de afaceri
Sectorul de afaceri	<ul style="list-style-type: none"> • Management general, financiar ineficient și demodat practicat de către majoritatea antreprenorilor • Neconștientizarea de către sectorul de afaceri a rolului pe care îl exercită întreprinderile private și de ce este importantă reforma în economia locală • Lipsa experienței de activitate în condițiile economiei de piață, sector agrar ineficient • Lipsa oportunităților de angajare a forței de muncă
Consiliul de Coordonare	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa experienței în domeniul managementului implementării strategiei • Opoziția din partea funcționarilor autorităților publice locale • Admiterea erorilor în fundamentarea economică a proiectelor de finanțare

Riscurile externe cu impact asupra strategiei de dezvoltare:

Domeniul	Descriere
Mediul politic	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa conlucrării eficiente dintre Primăria municipală și locală • Existența fenomenului corupției

Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa credibilității din partea donatorilor • Micșorarea veniturilor agenților economici • Puterea redusă de cumpărare a populației • Promovarea unor reforme economice nereale și eronate a condus la recesiunea economică și afectează negativ perspectivele de afaceri • Activitatea excesivă a organelor de control • Instabilitatea economică • Degradarea infrastructurii tehnico-edilitare
Cadrul legal	<ul style="list-style-type: none"> • Cadrul normativ existent nu asigură implementarea unei autonomii reale la nivel local • Contradicțiile și instabilitatea legislației în vigoare din domeniul fiscalității poate conduce la micșorarea intensității activității economice legale • Imperfecțiunea legislației în domeniul finanțelor publice locale și a administrației publice locale

8 Planul strategic de acțiuni

OBIECTIV STRATEGIC 1: „Stimularea sectoarelor cu potențial de dezvoltare și creștere a competitivității economice”

Obiective specifice	Activități	Perioada de implementare	Responsabil
Stimularea investițiilor durabile în comuna Bahmut	Crearea unui Centru de Informare, Instruire sau formare profesională atât pentru persoanele care nu au un loc de muncă cât și pentru cei angajați; PROIECT: Conceperea unui plan de dezvoltare a serviciilor locale	2018	Consiliul Comunal, Primăria
	Organizarea cursurilor de Instruire cu privire la dezvoltarea aptitudinilor manageriale a conducătorilor micilor întreprinderi pentru a le crește capacitatea decizională și de adaptare la cerințele noi de pe piața europeană;	Permanent	Primăria
	Organizarea seminarelor cu privire la dezvoltarea relațiilor transfrontaliere și internaționale - facilitarea accesului la piețe externe și cooperare cu firme din străinătate;	Permanent	Primăria, ONG
	Asigurarea accesului la informații pe panoul de informații cu privire la locurile de muncă disponibile la nivel local, raional, național și internațional;	Permanent	ONG
	Elaborarea de politici pentru atragerea de investitori, realizarea unor materiale și acțiuni de promovare destinate atragerii de investitori,	2017-2018	Primăria, ONG
	Participarea la târguri și misiuni de afaceri,	După posibilități	Agenți economici, ONG
	Extinderea bazei de informații pe internet pentru promovarea investițiilor, plasarea informației pe pagina web despre producătorii locali, etc.;	2018	ONG
	Realizarea unor ghîșee unice pentru obținerea diverselor tipuri de autorizații și avize, fapt ce va contribui la facilitarea actului investițional.;	După posibilități	Primăria
	Dezvoltarea unei politici locale de taxe și impozite care să încurajeze investiția.	2020	
Dezvoltarea și creșterea calității activităților în domeniul agricol	Oferirea de informații cu privire la posibilități de finanțare/subvenții, sprijin pentru vinderea produselor, suport pentru inițierea unei agriculturi ecologice, care se poate dovedi rentabilă chiar și pentru micii producători agricoli; PROIECT: Dezvoltarea unui incubator de afaceri în general și pentru agricultură	Permanent	Centru de Informare creat

	<p>Organizarea cursurilor de instruire pentru antreprenori cu privire la dezvoltarea unei agriculturi alternative, ecologice, prin folosirea diverselor resurse locale prin dezvoltarea de sere și solare care să folosească energie verde alternativă. Caracteristicile solului, permit totodată și diversificarea culturilor și promovarea unor culturi noi pentru Bahmut (care sunt căutate pe piața internă și internațională). Acest model nou de practicare a agriculturii va face necesară și organizarea unor programe de reorientare profesională, precum și facilitarea accesului la informații din domeniu;</p> <p>Școlarizarea fermierilor în domeniul economiei verzi, a agriculturii ecologice și a managementului durabil al terenurilor;</p>	2018 permanent	Centru, ONG, Primăria
	Dezvoltarea a noi metode și tehnici moderne de intrare și consolidare pe piață a produselor, practicarea unui comerț civilizat, stimularea folosirii tehnicilor de marketing pentru intrarea pe noi piețe, pentru creșterea cotei de piață și pentru promovarea produselor pe piața internă și externă.;	2018-2020	Agenți economici, ONG
	Desfășurarea programelor de informare a producătorilor cu privire la programele existente, precum și dezvoltarea unor cursuri de instruire pentru scrierea și implementarea unor proiecte cu sprijin European; Facilitarea colaborării cu firme de consultanță, care pot oferi sprijin producătorilor agricoli în scrierea și implementarea proiectelor.	2017-2020	Centrul de Informare, ONG, Primăria
Susținerea și dezvoltarea turismului rural și ecologic	Stabilirea unui parteneriat cu administrația rezervației „Plaiul Fagului” pentru practicarea unor trasee ecoturistice în scopuri educative și de promovare a arealelor protejate; Crearea, marcarea, dezvoltarea a 2 trasee ecoturistice pentru bicicliști;	2017	ONG
	Organizarea de seminare pentru persoanele care vor să desfășoare activități de turism rural, inclusiv și modernizarea posibilităților de cazare, etc.;	2017, dacă vor fi oferte	ONG, Centru
	Crearea Atelierului de meșteșuguri în comuna Bahmut	2018	Școala, ONG
	Realizarea unor materiale de informare și promovarea alternativă a ofertelor turistice din diferite surse de comunicare;	Permanent	Primăria, ONG
	Realizarea unei situații cu privire la valorificarea clădirilor istorice, reabilitarea conacului Malski; PROIECT: Reabilitarea monumentului de istorie și arhitectură de categorie națională: Conacul Malski din Bahmut	2017 -2021	Primăria, CC, ONG
	Organizarea și desfășurarea diferitor activități culturale și dezvoltarea continuă a relațiilor transfrontaliere;	2017-2027, anual sau mai	Primăria, biblioteca Publică, Gimnaziul,

		des	Căminul Cultural
	Identificarea unei "mărci locale" care să poată reprezenta pentru turistul care vizitează localitatea sau pentru investitorul interesat de potențialul local un adevărat punct de reper al Comunei comparativ cu celelalte localități. Construirea acestei mărci locale va porni de la resursele de care se dispune în prezent și va culmina cu promovarea la nivel internațional a comunei noastre prin parteneriate și contacte peste hotare. Aceasta se va realiza prin implementarea de programe de "Înfrățire" cu alte localități din UE și prin acțiuni specifice.	2018-2020	Grup de inițiativă

OBIECTIV STRATEGIC 2 „Dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale”

Obiective specifice	Activități	Perioada de implementare	Responsabil
Sprijinirea sistemului de învățământ și a formării profesionale continue	Creșterea accesului la educație, în special pentru categoriile dezavantajate (romi, persoane cu handicap), prevenirea abandonului școlar	2017-2020	Consiliul Comunal, Director Gimnaziu
	Crearea unui centru de studiere a limbilor moderne și a computerului; deschiderea cercurilor profesionale (croitorie, meșteșuguri populare, etc.)	2017-2020	Primăria, Director Gimnaziu
	Diversificarea activităților extra-curriculare	Permanent	Colectivul de profesori
	Creșterea calității actului de predare	Permanent	Colectivul de profesori
	Reabilitarea infrastructurii educaționale prin Izolarea termică a clădirii Gimnaziului (ferestre, uși, izolare exterioară a pereților, uși, ferestre termopan, mobilier școlar, etc.;	2018	Consiliul Raional, Primăria
Creșterea gradului de ocupare a populației și dezvoltarea structurilor societății civile, în deosebi de tineret din Bahmut	Evaluarea și adaptarea ofertei la cererea de pe piața muncii din Bahmut;	2017 - 2027	Consiliul Comunal
	Dezvoltarea serviciilor de consiliere, orientare profesională și informare privind cariera inclusiv organizarea și facilitarea accesului la cursuri de formare și perfecționare continuă a populației din comună;	2017 - 2027	Consiliul Comunal, Primăria, ONG, fermieri
	Organizarea afacerilor de prelucrare a materiei prime agricole prin crearea uscătoriilor de fructe și legume, mini fabricilor de conservare a legumelor	2018-2020	Consiliul Comunal, Primăria, ONG, fermieri
	Dezvoltarea unor programe de informare, instruire și consultanță a populației, axându-ne pe tinerii din comună pentru dezvoltarea voluntariatului, dezvoltarea parteneriatului între APL și Societatea Civilă, crearea de noi ONG în cadrul Centrului	2017, permanent	Primăria, ONG

	Dezvoltarea unui program pentru implicarea și atragerea tineretului din sat în activitățile comunitare.	2017, permanent	Primăria, ONG
Dezvoltarea sistemului de servicii sociale și a serviciilor furnizate de APL	Reparația grădiniței	2017 Urgent	Consiliul Comunal, Primăria,
	Reparația casei de cultură PROIECT: Construcția unei case de cultura ecologica	2019	Consiliul Comunal, Primăria, Voluntari
	• Amenajarea stadionului PROIECT:Amenajarea stadionului/ terenului de sport	2017	Consiliul Comunal, Primăria, Voluntari
	• Dezvoltarea unei infrastructuri sociale care să cuprindă o serie de structuri specializate: acordarea de ajutor în caz de urgență, structuri de sprijin acordat bătrânilor și persoanelor cu handicap precum și sprijin special acordat orfanilor și copiilor abandonți. Incluziunea socială a grupurilor marginalizate, dar și promovarea egalității de șanse între femei și bărbați; la gară (st. Bahmut) – centru social pentru persoane cu nevoi speciale în școala de la stație; protecția mamei și copilului (mai ales care sunt supuse abuzului)	2018 - 2021	Consiliul Comunal, Primăria, ONG, voluntari
	- Mediatizarea activităților de modernizare și apropiere a APL de cetățean; Actualizarea paginii web, etc.	Permanent și urgent	Primăria, ONG, Voluntar
	- Diminuarea birocrăției;	Permanent și urgent	Consiliul Comunal, Primăria
	- Transparență în activitatea APL este asigurată de participarea activă a cetățeanului în procesul de luare a deciziilor, în deplină concordanță cu prevederile Legii 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional; (Panouri informaționale, flyere, foi volante, etc.)	Permanent și urgent	Consiliul Comunal, Primăria
	- Consolidarea colaborării cu sectorul neguvernamental și cu societatea civilă, implementarea de parteneriate public-private, încurajând participarea organizațiilor din sectorul neguvernamental la procesul de elaborare a politicilor publice;	permanent	Consiliul Comunal, Primăria, ONG
	• Elaborarea planurilor de formare continuă a funcționarilor publici și salariaților în funcție de rezultatele evaluării performanțelor profesionale și reglementările legale în vigoare (cel puțin 7 zile / an);	2017 – 2018	Consiliul Comunal, Primăria
• Eficientizarea accesării și managementului fondurilor nerambursabile.	Permanent	Consiliul Comunal, Primăria, ONG	

OBIECTIV STRATEGIC 3 „Dezvoltarea infrastructurii de bază respectând standardele de mediu”

Obiective specifice	Acțiuni	Perioada de implementare	Responsabil
Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport;	Elaborarea și aprobarea programului de reabilitare a drumurilor; PROIECT: Modernizarea infrastructurii rutiere, îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Bahmut prin reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale și a străzilor din comună <ul style="list-style-type: none"> • Inventarierea necesităților de intervenție asupra infrastructurii rutiere • Executare lucrări de modernizare, reabilitare, întreținere a drumurilor și trotuarelor; • Asigurarea siguranței traficului rutier; • Crearea pistelor pentru bicicliști; 	2017-2018	Primăria, populația
Amenajarea teritoriului și creșterea accesului la utilități	<ul style="list-style-type: none"> • Reabilitarea termică a instituțiilor sociale; 	2017	Primăria, populația
	<ul style="list-style-type: none"> • Certificarea energetică a clădirilor instituțiilor publice; 	2020	Primăria
	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea eficienței energetice; 	2018-2023	Primăria, populația
	<ul style="list-style-type: none"> • Introducerea panourilor solare ca surse de încălzire și preparare a apei calde pentru instituții și locuințe; 	2019-2027	Primăria, populația
	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea rețelei de iluminare stradală; 	2017-2018	Primăria, populația
	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea accesului la rețeaua de telefonie fixă, mobilă și internet pentru un număr cât mai mare de locuitori. 	2017-2020	Primăria, populația
Dezvoltarea infrastructurii de gestionare a apelor și a deșeurilor	<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea rețelei de alimentare cu apă și canalizare, a sistemelor de epurare a apelor uzate menajere și industriale pentru toți consumatorii din comună 	2017	Primăria, populația
	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui regulament de administrare a apelor pluviale și freatice; 	2019	Consiliul Comunal, Primăria, ONG
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizarea unui șir de seminare, campanii de informare a populației privind folosirea rațională a resurselor de apă și prevenirea poluării lor; testarea calității apei potabile, elaborarea proiectelor de curățire a albiei și sporire a debitului de apă a râulețului din localitate; curățirea și reparația fântânilor; Școlarizarea sătenilor în vederea sortării deșeurilor; 	2017-2018	Primăria, populația, voluntari
	<ul style="list-style-type: none"> • Reabilitarea zonelor cu grad ridicat de poluare; 	2017	Consiliul Comunal,

			Primăria
	<ul style="list-style-type: none"> • Gestionarea deșeurilor menajere și industriale prin crearea unei gunoiști amenajate și autorizate; 	2018	Consiliul Comunal, Primăria
	<ul style="list-style-type: none"> • Lichidarea gunoiștilor spontane, neautorizate; 	2017	Consiliul Comunal, Primăria
	<ul style="list-style-type: none"> • Inventarierea tuturor surselor de poluare a mediului; 	2017	Consiliul Comunal, Primăria
	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea unei echipei pentru efectuarea raidurilor ecologice în teritoriu; 	2018	Consiliul Comunal, Primăria
	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea regulamentului privind organizarea salubrității localității; 	2017	Consiliul Comunal, Primăria
	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea planului de măsuri privind amenajarea și autorizarea gunoiștii; 	2017	Consiliul Comunal, Primăria
	<ul style="list-style-type: none"> • Lansarea unei afaceri locale privind serviciul de salubritate 	2018	Consiliul Comunal, Primăria
	<ul style="list-style-type: none"> • Proiect: Construcția rețelei de furnizare a apei potabile și a sistemului de canalizare, a stației de epurare pe teritoriul comunei Bahmut 		
Conservarea naturii și protecția mediului	<ul style="list-style-type: none"> • Organizarea campaniilor de informare și conștientizare a populației cu privire la problematica mediului; 	2017, permanent	Primăria, ONG, Voluntari
	<ul style="list-style-type: none"> • Luarea la nivel comunal sub protecția legii a locurilor pitorești și a monumentelor naturale de pe moșia comunei Bahmut; 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Înființarea unor parcuri amenajate ca locuri de joacă și recreere, creșterea suprafețelor zonelor verzi; Extinderea spațiilor verzi și plantarea arborilor decorativi. 	2019	Primăria, ONG, Voluntari
	<ul style="list-style-type: none"> • Plantarea și renovarea fâșiilor de pomi, în special a zonelor supuse alunecărilor de teren; plantarea fâșiilor de pomi pe marginea drumurilor. 	2018	Primăria, ONG, Voluntari
	<ul style="list-style-type: none"> • PROIECT: Lichidarea gunoiștilor neautorizate, neamenajate și reconstrucția ecologică a terenurilor ocupate de acestea 		

9. Bibliografie

1. Strategia de dezvoltare integrată a raionului Călărași, 2013-2020
2. Strategia de Dezvoltarea Regională Centru 2010-2016
3. Strategia de dezvoltare economico-socială a satului Colonița
4. Strategia de dezvoltare durabilă a satului Cârnațeni 2012-2022
5. Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Gorgota
6. Strategia de dezvoltare economico-socială a satului Marianca de Jos pentru perioada anilor 2013-2017
7. Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Gorgota 2011-2020
8. Raport Bazinul râului Bâc integral